

ROBERT STABIŃSKI*, TADEUSZ KRZYWOSZ**

WIELKOŚĆ, WARTOŚĆ I SKŁAD GATUNKOWY POŁOWÓW WĘDKARSKICH ORAZ ICH RELACJE DO POŁOWÓW RYBACKICH I ZARYBIEŃ W GOSPODARSTWIE RYBACKIM PZW SUWAŁKI W LATACH 2006-2010

*Gospodarstwo Rybackie PZW Suwałki
ul. Marii Konopnickiej 10, 16-400 Suwałki

**Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza

Charakterystyka Rybackiego Gospodarstwa PZW Suwałki

Gospodarstwo Rybackie PZW Suwałki gospodaruje na kilkudziesięciu jeziorach o łącznej powierzchni 21 372,2 ha, położonych na terenie woj. warmińsko-mazurskiego i podlaskiego. Składa się z 4 zakładów z siedzibami w: Suwałkach, Olecku, Węgorzewie i Rucianem Nidzie. Posiada zaplecze gospodarcze w postaci kilku wylęgarni ryb ciepło- i zimnolubnych, podchowalni węgorza obsadowego, stawów typu karpiego i pstrągowego oraz wytwórnię sprzętu rybackiego. Na użytkowanych jeziorach prowadzi gospodarkę rybacko-wędkarską ze stale rosnącym udziałem w połowach sektora wędkarskiego.

Połowy wędkarskie

W badanym okresie 2006-2010 liczba wędkujących rosła z roku na rok i w 2010 roku osiągnęła liczbę 24 168 osób, które na 80 jeziorach łowiły łącznie przez 120 073 dni (tab. 1). W 2010 r. na 1 ha wód gospodarstwa wędkarze łowili przeciętnie przez 5,6 dnia. Z analizy rejestrów połowów wynika, że wielkość dziennego połowu w poszczególnych latach była zbliżona i wynosiła około 1,7 kg/dzień (tab. 2). W 2010 r. średni dzienny połów wędkarski w wodach Gospodarstwa PZW Suwałki był wyższy od średniego dla jezior w Polsce o prawie 10% [Wołos i in. 2011].

Tabela 1. Sprzedaż zezwoleń wędkarskich na wodach PZW Suwałki (szt.)

Zezwolenia/lata	2006	2007	2008	2009	2010
Całoroczne	2 815	2 997	3 481	3 935	4 077
Okresowe	13 546	14 237	16 925	18 921	20 091
Razem	16 154	17 234	20 406	22 856	24 168
Przyrost w stosunku do poprzedniego roku [%]	5,1	6,8	18,4	12,0	5,7
Liczba dni połowu	83 687	101 130	104 502	116 503	120 073

Tabela 2. Odłowy wędkarskie

Lata	Odłowy [kg/dzień]				
	2006	2007	2008	2009	2010
Wielkość połowu	1,60	1,61	1,87	1,74	1,61
Liczba ankiet	394	314	273	195	250

W badanym okresie średnie roczne odłowy wędkarskie z jezior wyniosły 8,1 kg/ha. Dominowały w nich, szczególnie preferowane przez wędkarzy ryby drapieżne, na które przypadało ponad 57% całkowitego połowu (tab. 3). Wskazuje to pośrednio na korzystny stan środowiska jezior Gospodarstwa PZW, co przy wysokim dziennym połowie wędkarskim i stosunkowo niewielkim obciążeniu, decyduje o ich wysokiej atrakcyjności.

Tabela 3. Połowy wędkarskie w kg/ha, w latach 2006 - 2010

Gatunek	2006	2007	2008	2009	2010	Średnio 2006-2010	
						kg/ha	%
Okoń	1,90	1,60	2,50	3,10	2,90	2,40	29,60
Płoc + wzdręga	1,60	1,80	2,70	3,10	2,30	2,30	28,40
Szczupak	1,70	2,10	2,10	2,20	2,50	2,10	25,90
Leszcz	0,50	0,70	0,90	0,60	0,60	0,70	8,60
Lin	0,20	0,20	0,30	0,10	0,20	0,20	2,50
Krap	0,10	0,10	0,10	0,10	0,20	0,10	1,20
Węgorz	0,10	0,10	0,10	0,03	0,04	0,10	1,20
Pozostałe	0,20	0,20	0,30	0,30	0,20	0,20	2,60
Razem	6,30	6,80	9,00	9,53	8,94	8,10	100,00

Połowy rybackie

Podobnie jak w całym kraju, również i w Gospodarstwie PZW połowy rybackie wykazywały tendencję spadkową (tab. 4). W okresie ostatniego dwudziestolecia połowy jeziorowe w Polsce spadły 2,5-krotnie. W 2010 r. w Gospodarstwie PZW połowy te wynosiły 8,81 kg/ha i były wyższe od średnich krajowych o 11,1%. Udział Gospodarstwa PZW w połowach sielawy i stynki – gatunków wskazujących na dobry stan środowiska jezior i będących praktycznie poza zasięgiem wędkarzy – przekraczał 22% i był ponad dwukrotnie wyższy od średniej krajowej [Wołos in. 2011]. W stosunku do połowów wędkarskich rybacy łowili dwukrotnie mniej szczupaka i pięciokrotnie mniej okonia.

Tabela 4. Połowy rybackie w kg/ha, w latach 2006-2010

Gatunek	2006	2007	2008	2009	2010	Średnio 2006-2010	
						kg/ha	%
Leszcz	2,08	2,04	2,21	2,47	1,95	2,15	22,4
Szczupak	1,32	1,61	1,72	1,37	1,34	1,47	15,3
Sielawa	2,13	1,25	0,84	1,30	1,61	1,43	14,9
Płoc + wzdregą	1,51	1,26	1,04	1,40	1,16	1,27	13,2
Krap	1,45	0,86	0,48	0,67	0,24	0,74	7,7
Lin	0,65	0,75	0,80	0,62	0,73	0,71	7,4
Okoń	0,67	0,77	0,72	0,64	0,57	0,67	7,0
Stynka	1,03	0,31	0,08	0,29	0,36	0,41	4,3
Węgorz	0,35	0,50	0,37	0,36	0,44	0,40	4,2
Karaś	0,15	0,23	0,19	0,12	0,23	0,18	1,9
Sandacz	0,11	0,16	0,12	0,16	0,14	0,14	1,4
Sieja	0,01	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,1
Pozostałe	0,02	0,03	0,02	0,02	0,03	0,02	0,2
Razem	11,48	9,79	8,61	9,43	8,81	9,60	100,0

Relacje pomiędzy połowami wędkarskimi, rybackimi i dietą kormoranów w 2010 r.

W 2010 r. kormorany żerujące w opisywanym regionie zjadły średnio 17,2 kg/ha [Krzywisz, Traczuk 2011]. Były również głównym „użytkownikiem rybackim” wód Gospodarstwa PZW. Wyłowiły niemal tyle ryb, co wędkarze i rybacy łącznie (tab. 5).

Tabela 5. Porównanie struktury i wielkości odłowów ryb w 2010 roku

Gatunek	Odłowy [kg/ha]					
	rybacy		wędkarze		kormorany	
	kg	%	kg	%	kg	%
Okoń	0,6	6,8	2,9	32,4	1,9	11,0
Płoc+wzdregą	1,2	13,6	2,3	25,7	5,7	33,1
Szczupak	1,3	14,8	2,5	28,0	1,7	9,9
Leszcz+ krap	2,2	25,0	0,8	8,9	2,9	16,9
Lin	0,7	8,0	0,2	2,2	2,9	16,9
Węgorz	0,4	4,5	0,04	0,4	0,2	1,2
Pozostałe	2,4	27,3	0,2	2,2	1,9	11,0
Razem	8,8	100,0	8,9	100,0	17,2	100,0

Masa ryb drapieżnych w ich diecie przewyższała wielkością połowy rybackie. Wartość towarowa ryb odłowionych z 1 ha (liczona w cenach zbytu Gospodarstwa PZW) wyniosła: 71,51 zł z połowów rybackich, 54,59 zł z połowów wędkarskich i 81,64 zł z połowów kormoranów. Wysokość opłat wędkarskich wyniosła 58,04 zł/ha.

Zarybienia

W analizowanym okresie nakłady Gospodarstwa PZW na zarybienia jezior były wyższe niż średnie w Polsce i wykazywały silniejszą tendencję wzrostową (tab. 6). W 2010 r. nakłady te wyniosły 49,93 zł/ha i stanowiły 38,5% łącznych przychodów ze sprzedaży ryb i opłat wędkarskich. Były one ponad dwukrotnie wyższe od zobowiązań wynikających z umów dzierżawnych. Z kwoty przeznaczonej na zarybienia,

39,3% przypadało na szczupaka, 26,4% na sielawę i 22,4% na węgorza. Z uwagi na stosunkowo niewielkie rozmiary, większa część materiału zarybieniowego padała ofiarą kormorana, w którego diecie dominowały osobniki młodociane [Krzywisz, Traczuk 2009]. Przy wysokiej i nadal rosnącej presji kormorana, efektywność zarybień drastycznie spada i jest ona w coraz większym stopniu formą dokarmiania tego drapieżnika.

Tabela 6. Wartość zarybień jezior [zł/ha]

Lata	Polska*	Gospodarstwo PZW Suwałki
2006	27,64	30,31
2007	26,47	27,58
2008	35,65	37,18
2009	40,37	45,03
2010	41,60	49,93

* wg Mickiewicza 2011

Literatura

- Krzywosz T., Traczuk P.** 2009: Wpływ kormorana na jeziora w rejonie Mazur. [W:] M. Mickiewicz (red.). Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2009 roku. Wyd. IRS, Olsztyn: 133-142.
- Krzywosz T., Traczuk P.** 2011: Dla kogo hodujemy materiał zarybieniowy. Referat na Konferencji „Wylęgarnia 2011”.
- Wolos A., Draskiewicz-Mioduszevska H., Mickiewicz M.** 2011: Analiza jeziorowej produkcji rybackiej w 2010 r. [W:] Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2010 roku. Wyd. IRS, Olsztyn: 7-18.